GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POSTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 25 p. Priopćeno po retku D 10.— Plativo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 — Urednik Milan Radojković

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK — 5 DECEMBRA 1935 — SPLIT — BROJ 304

Bilješke

V.

Kakav se mogaše mentalitet da razvije kod drugog dijela naše nacije, kod Hrvata? Odmah ću da ustvrdim nešto što će se mnogima (Hrvatima i Srbima) činiti nevjerovatno. Hrvate je — kroz njihovu traovitu istoriju — progonio daleko teži udes negoli je Srbe. Koliko vremena uživahu blagodat svoje narodne, hrvatske dinastije? Veoma malo! Tri su slavna imena okupila oko sebe hrvatsko pleme: Tomislav, Krešimir i Zvonimir. Osobito Tomislav. (Pišem za one koji su pomnjivo pročitali barem malu povijest Dr. F. Šišića) Što nastade, poslije tih hrvatskih kraljeva u hrvatskom narodu? Rascjepkanost, strančarstvo, borba velikaša i plemića za prevlast. Iz tih kobnih pojava prirodno nadolazi surovanje, prijateljevanje sa moćnijim, lukavijim tuđincima, koje će, ovi ili oni plemići, da pozovu na hrvatsko prijestolje. Svanu nad hrvatskim narodom dvojstvo hrvatsko ugarskih kraljeva, u kojemu će, u stvari, deblji kraj da drže Arpadovi potomci. Hrvati su pošteniji savjesniji, a stara je istina, da je najlakše prevariti poštena čovjeka, pa nabrajati posljedice onoga kobnoga dinastičkog dvojstva, kada je i onako svakom školovanom Hrvatu poznato, mislim da nije potrebito. Domalo nadolazi drugi iskopajnik hrvatskog plemena, Habsburgovci. Provaljuju Turci u jedan dio teritorija hrvatskoga, drugi dio, primorski, priklopi prekomorska lija-Mlečići. I tako — hrvatski kolektiv nađe se sputan od Austro-ugarske, sjedne strane, od Turčina, s druge, a od Venecije, s treće strane! Dvije sile, i ter kakove, a k tome kulturnije i, dabome, pokvarenije, a treća, i ako nekulturnija od Hrvata, ali trojstruko fizički moćnija; ukratko: troja kliješta uklještiše Hrvate.

Uza sve to ne bijaše kod Hrvata onoga moćnoga faktora, koji je kod Srba bio najblagosloveniji za njihovu nacionalnu, psihičku, duhovnu otpornu snagu, ne bijaše nacionalne, hrvatske crkve. Tek kratko vrijeme zahvati staroslovenski jezik i glagolska prismenost jedan dio naroda, i to kompaktnije primorske Hrvate, a ostale tek sporadično. U tome zametku nacionalno religioznog zamaha, dok još bijaše jaka hrvatska svijest, narodnim dinastičkim ponosom potkrijepljena, moću državničkom zajamčena, protiv državnih neprijatelja vlastitom vojnom snagom osigurana, pa da bude se — u onim sudbonosnim danima — našao koji naš crkveni dostojanstvenik iz narodne kraljevske obitelji, ili koja jaka ličnost, iz kruga svećeničkog, koja bi znala stvoriti jaku protutežu tuđinskom, latinskom utjecaju nenarodnog, kulturno nadmoćnijeg svećenstva, a ujedno u Rimu obraniti opravdanost staroslovenskog jezika u cijeloj teritoriji hrvatskog naroda: tada bi, još u vrijeme Tomislava ili Krešimira, bila dobila hrvatska mlada država otprilike ono, što je Srbija dobila pojavom Sv. Save! No — na našu nacionalnu štetu, ogromnu štetu, mi znamo što se dogodilo na splitskim saborima, i ako bijahu nazočni i naši narodni vladari! Mi ih možemo da opravdamo ondašnjim prilikama — ili državničkim potrebama ili interesima ili oportunitetom, ali — činjenica je — da u poznijim stoljećima, pa do dana današnjega, uza svu borbu, ogorčenu borbu, naših glagološa, našeg nacionalno svijesnog nižeg svećenstva po Dalmaciji i hrvatskom primorju, staro slovenska služba Božja, poznata pod imenom općim — glagolica, bijaše u svome zametku prigušena! Životarila je; bijaše potstrekom junačkim, otpornim potvatima; ali nikada kao zahtjev kolektivni hrvatskog naroda, još manje — ili nikako — kao zahtjev naših crkvenih dostojanstvenika, ili naseg plemstva i mogućnika hrvatskih, već jedino kao herojski podvig siromašnog, nižeg — ponajviše prezrenog klera hrvatskog, i to primorske i dalmatinske teritorije. To su oni „Cededi ili Sededi" ili razni Vukani (Vukovi) koje Toma Arcidakon podrugljivo spominje! A Grgur Ninski? Što znamo — kritičko-istorički — o njemu? Je li se, u stvari, borio za glagolicu, ili za svoj interes, t. j. za svoju biskupiju ninsku ili vlastitu mitru??

Kod Srba, kako rekoh u prošlom članku, najveću je uslugu učinio nacionalno-religioznom, srpskopravoslavnom mentalitetu, tom herojsko-mističnom, duševnom gigantizmu, čisto srpskom, njihov preporoditelj i spasitelj nacionalni — Sv. Sava. Njegova intuicija, za stoljeća i stoljeća, unapred proračunana, stoljećima je potvrdila genijalnost njegova djela i besumje, potvrđivaće još kroz duge epohe. Kod Hrvata veoma je rano nastala rascjepanost pokrajinska, odnosno teritojalna, (Dalmacija roba mletačka, sada pod Turčinom; Hrvatska i Slavonija pod Madžarima i Habsburgovcima i t. d.), pa tako Hrvati otcijepljeni jedni od drugih ne imađahu nikakove duhovne veze; ne mogoše jedni na druge da utječu; ne pružahu ruku pomoćnicu — brat — bratu. Pripadnost katoličkoj vjeri vezivala ih je u veliku, sveopću, univerzalnu zajednicu sa katolicima cijeloga katoličkog svijeta. Što više: pravoslavni Slaveni (Rusi, Bugari i Srbi) nisu im braća — po vjeri; oni su, po katoličkom mišljenju, šizmatici, odmetnici, raskolnici! Tako se dogodi Hrvatima da prekinuvši, dakako silom robovanja raznim tuđinima, duševnu vezu sa Hrvatima, a vjerskim utjecajem, stojeći nepristupno udaljeni od braće Slovena, vidješe svoju braću vjersku u najvećim narodnim neprijateljima; Mlečićima, Madžarima i Nijemcima. Pa još nešto! U vjerskom svojem najvećem neprijatelju — Turčinu, vidješe stoput pravednijeg i poštenijeg čovjeka, negoli ga nađoše u vjerskim istomišljenicima — Mlečićima ili Madžarima! Imamo karakterističnu pjesmu iz 16 vijeka, pjesnika, popa katoličkog, dubrovčanina Dum Movra Vetranića, kojoj je naslov „Slavi carevoj", gdje se pjesnik obraća Hrvatima, u njihovoj krvavoj borbi, a slavi Klis kao jedinu tvrđavu u koju se oni nadaju, pa im dovikuje:

„Ne uzdaj se u cara ni u pomoć *krstjansku*....
S Bogom se ti združi i mimo sve ino
I dvori i služi *otmansko* kolino!"

Eto — kako i pjesnik i svećenik katolički i diplomata dubrovački mišljaše o „krstjanskoj pomoći" (dakako tuđinskoj) - Hrvatima! Zato ih zaklinje, da radije „služe" Turčinu „otmanskom

Pred padom vlade g. Lavala

Pariz 5 Poslije skupštinskog govora socijaliste Valiere-a o neredima u Limogen sjednica je bila odložena za danas, gdje će definitivno pasti odluka o vladi g. Lavala. Očekuje se da će jutrosnja sjednica skupstine biti vrlo burna tim više, ako se uzme u obzir prekjučerašnja rezolucija koju je donio radikalski klub, a koja glasi:

„Skupština je riješena da podržava samo onu vladu, koja je odlučila da energično brani republikanske ustanove i da osigura javni poredak."

Belgija uz Italiju

Pariz 5 Listovi kao i politički krugovi prate sa najvećom pažnjom boravak belgijskog kralja Leopolda III u Londonu. Premda se službeno javlja da je taj posjet sasvim privatne naravi ipak svi politički krugovi pridaju ovom posjetu veliko političko značenje. Tu se ističe paralelā između posjeta belgijskog kralja Leopolda III u Londonu i posjeta vojvode od Yorka Parizu. Vojvoda od Yorka sastao se u Parizu sa velikim brojem važnih političkih i diplomatskih ličnosti i štampa javlja da će se i belgijski kralj sastati u Londonu sā istaknutim ličnostima međunarodnog svijeta. Francuzi podvlače tom prigodom da ne valja zaboraviti da je sestra belgijskog kralja žena talijanskog prestolonasljednika i buduća kraljica Italije.

Ras Kasa će se predati Talijanima

Pariz 5 Potvrđuju se glasovi da će Ras Kasa preći Talijanima. S tim u vezi u Addis Abebi u posljednje vrijeme sumnjaju u vjernost i pouzdanost tog abesinskog poglavice. Pojedini trgovci i stanovite plemenske poglavice, koji iz Abesinije dolaze u francusku Somaliju, pričaju da Ras Kasa ozbiljno namjerava preći Talijanima. Čak se tvrdi da je uputio nekoliko svojih povjerljivih ljudi u štab talijanskog vrhovnog zapovjednika maršala Badoglia radi utvrđivanja uslova pod kojima bi Talijani primili njegov prilazak.

Povratak amnestiranih emigranata u Grčku

Atena 5 Najnovija grčka amnestija odnosi se na 480 emigranata. Stampa naročito bilježi korak šefa demokratske stranke, koji je pošao u dvor i upisao se u dvorsku knjigu da bude primljen u audijenciju kod kralja i da mu zahvali na amnestiji podijeljenoj i članovima ove stranke.

Usput je i Venizelos uputio bivšem ministru Rufosu pismo u kome ga izvještava o svojoj odluci da će se povratiti u Grčku tek poslije izbora i nastaniti se na Kreti kao privatan čovjek i lojalan građanin.

Podmirite pretplatu!

PRED KRALJEVIM SVJETIONIKOM

Svijetli!
Košto je On svijetlio nama,
Naš Kralj i Otac,
Kad je bila oko nas i noć i tama.
Hitac planu — On je pao.
Ote nam Ga udes zao.
Ostadosmo u tami
Napušteni, sami,
Oko nas sve mrak,
I nema Njegovih ruku,
Da nas povedu u luku,
Jer On je bio naš peljar moćan i jak
Jedino nas krijepi
Njegov spomen lijepi,
I diže Njegov Duh sa visina
Sred ovih pustih i jadnih nizina.
Svijetli!
Košto je On svijetlio nama,
Naš otac i Kralj,
Kad je bila oko nas i noć i tama.

Split, 8 decembra 1935.

Rikard Katalinić Jeretov

PRED OSTAVKOM MASARIKA

London 5. — Uskoro se očekuje ostavka pretsjednika Čehoslovačke republike g. Masarika i to iz zdravstvenih razloga, jer je po savjetu liječnika zbog staračke iznemoglosti prisiljen da napusti visoki položaj koji je od 1918 g. neprekidno pokrivao nā čast i korist svoga naroda. G. Masariku će biti poslije ostavke odobrena doživotna godišnja renta od milijon čehoslovačkih kruna, a isto tako i pravo da do svoje smrti stanuje u dvorcu Lany.

Kao njegov nasljednik se spominje ministar Beneš, na čije bi mjesto došao Krofta.

Kolinu", jer je Dubrovnik, ta — u ono doba — najumniji a i najdiplomatskija državica na svijetu, najbolje uvidio, kolika je razlika, u političkom poštenju, između „vukvene", t. j. lukave, lažljive diplomacije mletačke, iako katoličke, od turske — valjda malo kavalirske — ali čovječnije i poštenije, i ako muslimanske! Pa i danas: sjetimo se Turske i Italije....

Da su Hrvati bili, po prirodi kao i Srbi, junaci s najboljim kvalifikamâ ratnika, svjedoči Tomislavova pobjeda nad silnim Simeonovim Bugarima; svjedoči hrvatski Termopilski klanac sa svojim Leonidom-Zrinjskim; svjedoče stotine krvavih i nadljudskih okršaja u hrvatskoj istoriji; ali— strašno je i spomenuti — najviše se hrvatske krvi prolilo za tuđina, pod tuđim jarmom i za tuđinsku slavu i tuđinsku korist! Nisu nas, bedevade, prozvali „antemurale christianitatis"! Za te usluge, za tu prolivenu, naših pradjedova, krv — što nam dade Austrougarska, što Mlečići, što rimokatolička Italija, od koje odbismo poplavu otomansku?? Dâ, Hrvati bijahu „predziđe kršćanstva", pa je li nam, barem danas, poslije evropskog rata, dozvoljeno da svoju braću, Hrvate i Slovence u Istri, sve listom pripadnike rimokatoličke vjere, za koju, branећi je, izgiboše stotine i stotine tisuća Hrvata i Slovenaca, da tu braću branimo i spasimo, dajbudi — preko katoličkih načela Hristove nauke?!? — Godine 48 — Jelačić, sa svojim hrvatskim bataljonima, spašava Habsburgovu dinastiju protiv Madžara, a zato Habsburgovci darivaju Madžari ma još jaču kandžiju da žešće šibaju Hrvate! It.d. — it.d.! Hrabrost i junaštvo hrvatsko istrošilo se za slavu i obranu tuđinsku, a najmanje — skoro ništa — za vlastito dobro, za vlastiti spas! I tako je tekla i tekla hrvatska istorija sve od izumrća narodne, hrvatske dinastije do — Oslobođenja i Ujedinjenja! A za koga, i s kime, izgibоše tisuće hrvatskih sinova od 1914 — 1918??

Postavljam, i ako mi je teško, ovaj upit: Zašto u našoj narodnoj tradiciji, u pjesmi ili prozi, dakle u tradicionalnoj književnosti, nema ni jednoga stiha, ni jednoga retka o hrvatskim kraljevima? Imamo, u toj književnosti, sačuvanu tradiciju o caru Dukljanu (Dioklecijanu), a o Tomislavu, Kreši miru ili Zvonimiru ni glasa ni glasnika! Što to znači? Uporedimo svu bogatu narodnu tradiciju o Nemanjićima i Sv. Savi, o Kosovskoj tragediji it.d. sa ovom nemaštinom o hrvatskim vladarima, pa se moramo čudom čuditi, da hrvatski narod nije nikakove uspomene sačuvao o njima, ni u pjesmi ni u prozi! Hrvatski puk nije ništa manje darovit od srpskoga puka u pjesničkoj spretnosti; našlo se i kod hrvatskog seljaka, kao i kod srpskoga, dosta tradicionalne književnosti, ali o hrvatskim vladarima vlada potpuna šutnja. Smijem li izreći — nepopularnu — tvrdnju, da hrvatski vladari nisu u puku, dakle u činiocu, koji stvara i čuva tradiciju, ostavili dobru uspomenu? Da su to bili zbilje, narodni, pučki, sirotinjski dobrotvori; da su se, što no riječ, srasli s narodnom dušom, da su štitili one najslsblje i najzaboravljenije (koji čuvaju uopće i narodni jezik i stvaraju „narodno blago", pučku poeziju), a to su ratari, čobani, slijepci-guslari, nije mi moguće zamisliti, da bi ti — čuvari vječiti narodne tradicije — zaboravili svoje dobročinitelje? Nije ni hrvatski puk — nezahvalan; a nije, hvala Bogu, ni slabe memorije!

Strašna je činjenica — istorička — da se je hrvatski puk bunio, rotio, i oružjem ustajao, protiv svojih plemića, velmoža, nasilnika, tlačitelja — zulumćara. Sjetimo se seljačke bune u Hrvatskoj sa tragičnim Matijem Gubcem! (Eto — sada hoće da mu podignu spomenik, a što će podići ubojicama — Matije Gubca??) Što taj seljački ustanak govori? — Sjetimo se dalje seljačke bune na otoku Hvaru protiv plemstva i bogataša! I to svojih!! Bolje da, uopće, ne govorimo o vladanju hrvatskih plemića prema hrvatskom puku.

Iz tih, opet letimice, navedenih istoričkih činjenica, prirodno je, da se je kolektivni mentalitet kod hrvatskog naroda morao drukčije da formira i izrazi, negoli kod Srba. Opet ponavljam: strašniji je udes vladao sudbinom hrvatskog dijela naše nacije, negoli je drugim dijelom - Srbima. Srbi su imali, valjda, više krvavih megdana, najstrašnijih, da tako rečem, fizičkih udaraca, ali su imali manje kulturnih, civilizovanih, dakle „vukvenih" iskopajnika. Srbi su imali i tu prednost što su ostali kompaktniji (u Srbiji, Crnoj Gori), a gdje im se prekidala veza s braćom (u Bosni, Staroj Srbiji), spajaše ih duhovna veza vjere nacionalne, srpskog pravoslavlja, i tradicija (na guslama javorovim) o Nemanjićima, o Kosovskoj bici, o Marku Kraljeviću! Napose: Sv. Sava, srpska slava! Spajaše ih — nadalje — hajdučko-uskočko talasanje, sve do upada u Bosnu Petra Mrkonjića! Tako bijaše i pod Austrijom.

Kod Hrvata, poslije narodne dinastije, o kojoj ne osta ni spomena u pučkoj, narodnoj tradiciji, nema kompaktnosti, nije je moglo da bude. Vladaše: divide et impera! U Srbiji — narodni govor, isti, kod kraljeva, knezova, crkvenih dostojanstvenika, i kod ratara i čobana; kod Hrvata, doduše puk govori hrvatskim jezikom, ali gospoda, plemstvo, u Hrvatskoj latinski, njemački i madžarski, u Dalmaciji i hrvat. primorju, gdje se služe staroslavenskim. Časti civilne, vojne; uredi itd. sve — nenarodno, tuđinsko. Pojedinci — književnici pišu nasim jezikom, po Dalmaciji, osobito u Dubrovniku, slobodnoj republici, ali to je književnost za klubove, za književne sudrugove; ta knjiga ne zalazi u narod, jer za nj nije ni napisana. Jedini izuzetak — u 18 stoljeću — franjevci dalmatinski Grabovac i Kačić! Tako ide sve do prvih decenija 19 stoljeća, kada „Ilirski preporod", u Hrvatskoj (1835—1845) započinje borbu za hrvatski jezik u školi, u uredima i čak, u hrvatskom saboru, gdje se tek pred stotinjak godina poče da govori hrvatskim jezikom.

(Nastavića se)

Dr. MIRKO PERKOVIĆ.

Jugoslovenski državni praznik u Čehoslovačkoj

Prag 2 decembra. — I ove kao i svake godine u čitavoj Čehoslovačkoj je na svečan način proslavljen jugoslovenski državni praznik 1 decembar. U Pragu je u pravoslavnom hramu sv. Ćirila i Metodija održano svečano blagodarenje. Posle blagodarenja je u kraljevskom poslanstvu priređena recepcija, na koju su došle mnoge zvanične ličnosti i prijatelji Jugoslavije. Uveče je u Smetaninoj dvorani Obecnog doma priređena proslava pod protektoratom pretsjednika republike T. G. Masaryka. Prije koncertnog dijela programa čehoslovački ministar inostranih dijela dr. Beneš održao je govor u kome je istakao čvrste prijateljske veze izmedju Češke i Jugoslavije, ističući da ovo prijateljstvo datira još od prije rata.

Dalje je govorio dr. Beneš o blg. Viteškom Kralju i njegovim ogromnim i uspješnim naporima na stvaranju mira. Pomenuo je i podvukao čvrstoću i slogu Male Antante, naglasivši da zato nosi najviše zasluga blg. Viteški Kralj.

Poslije završenog govora g. Beneš bio je burno pozdravljen te je, zatim, izveden vrlo uspjeo i lijep umjetnički program večeri. Između ostalog poznati naš pjevač g. Tino Patiera ot pjevao je nekoliko pjesama naših i čeških kompozitora. Za vrijeme pauze naš poslanik u Pragu g. Dr Protić održao je predavanje o danu Ujedinjenja.

Smetanina dvorana Olecnog doma u kojoj je svečanost priređena, bila je svečano ukrašena. Na čelu dvorane je smješten veliki jugoslovenski državni grb između jugoslovenske i čehoslovačke zastave, a postrance su visjeli grbovi Čehoslovačke Republike i grada Praga. U prezidentskoj loži su zauzeli mjesta pretsjednik vlade dr Milan Hodža i jugoslovenski poslanik u Pragu dr Protić, u primatorskoj loži ministar inostranih djela dr Beneš i primator dr Baxa, u ostalim ložama su zauzeli mjesto diplomati, članovi vlade i ostali gosti.

Svečanom blagodarenju u pravoslavnoj katedrali su prisustvovali opunomoćeni ministar dr Protić s personalom poslanstva, pretstavnici Čehoslovačke, te jugoslovenski studenti i mnogi prijatelji Jugoslavije.

Proslave i svečane akademije su priređene i u drugim većim gradovima Čehoslovačke. U Beneševu kod Praga je 48 pešadijski puk „Jugoslavija" u subotu održao veliku reviju na glavnom trgu, u prisustvu mjesnih zvaničnih pretstavnika i mnogobrojnog građanstva. Na reviju je iz Praga doputovao poslanik dr Protić u pratnji vojnog atašea pukovnika Božanovića. Poslije revije je opunomoćeni ministar dr Protić održao vojnicima poduži govor.

Povodom praznika je praško Narodno Divadlo u subotu uveče davalo Vojnovićevu dramu „Smrt majke Jugovića", a i ostala pozorišta su igrala jugoslovenske komade.

Sva čehoslovačka nedjeljna štampa posvećuje Jugoslaviji velike, većinom uvodne članke.

Književne vijesti

U Beogradu izloži već godinu dana »JAVNOST«, nedjeljnji časopis za kulturu, socijalna, privredna i politička pitanja; urednik je gosp. **Niko Bartulović**, *naš dalmatinac, poznati književnik, ugledna imena, po svojem dojakošnjem literarnom i nacionalnom radu. On je jedan od onih Jugoslovena iz Dalmacije, koji su prije rata, u vrijeme rata, pa do danas ostali dosljedni svojim nacionalnim idealima, širokog jugoslovenskog horizonta, liberalni, poletni, i sa dalmatinskim primorcima prirođenim atributima borbenosti, neustrašivosti, radinosti, pa i prkosa protiv malodušnosti, malaksalosti nacionalne i kulturne, jedre i ne spuštaju jedra — u buri i oluji — savremenosti. I kritičar, i esejista i pisac političkih članaka i saradnik u lijepoj našoj knjizi, g. Bartulović je dobar poznavalac romanske knjige, pak bih rekao, da je u stilu i jeziku, i ako dosta svoj, pod uticajem talijanskog jezika i stila, pa - i boljih beogradskih pisaca.*

Primih — tu nekidan — na dar sve dosada izišle brojeve „Javnosti"; ne znam od koga, pa sam zahvalan darovatelju. Pročitah sve članke, koji me zanimaju (ima ih veoma odličnih); s nekima se slažem, a o nekima mogao bih da povedem malo i kritike i da iznesem po koji prigovor; da pogdje prigovorim i jeziku (osobito romanskoj konstrukciji rečenica it.d.) inače časopis je na visini u tretiranju političkih, socijalnih, privrednih i kulturnih pitanja. Ima odličnih saradnika; spominjem samo dvojicu poznatih stručnjaka, univerzitetskih profesora: Dr **Viktora Novaka** *i Dr* **Vladimira Ćorovića.**

Takav časopis, u rukama tako spremnog i spretnoga i organizatorski jakoga duha, valja da napreduje, samo ako pretplatnici budu savjesni i brojni! To je, danas, kod nas teško! Ljubitelji ozbiljnih i na visini kulturnoj pokrenutih časopisa, mahom je — sirotinja, i ne može da — uz najbolju volju — prima i najbolje naše književne revije!

„Javnost" preporučujem i želim joj svaku sreću! *Dr M. P,*

Šibenik i borbe za nar. stvar natrag 50 godina 14

„Narod" 1. V. 1888 br. 32. Dopis u tal. jeziku 15. Aprila brani Šibenik od talij. napadaja, donosi fotografije - opise nekih ljudi, kojima se Talijani diče (n. pr. Niccolo Juranović Makale vulgo „Boccadoro", Carbonetti oriundo Italiano, Vlahov da P. Luka, Ciulić, nativo da.. gioielliere di buona fama, Auerbeck...). — I br. 33. i a tal. dopis u obranu časti Šibenika i njegova slavenskog karaktera.

Br. 35. Dopis u tal. jeziku 30. Apr. o žalosnom ispatku izbora 17. IV. za car. Vijeće, na kojima je podjedio Lapenna uz pomoć nekih „slavenskih renegata, Kajina, izroda" (onesti Serbi), kako ih dopisnik nazivlje.

Br. 35. Opet u tal. jez. dopis nastavlja predjašnji predmet. Talijani uprli sve snage, da nas prignječe, uniš̌te. Parola je zajednička sa Nijemcima „*Nur nicht slavisch*"!

Br. 37. Dopis „Dalla Provincia" 16. Maggio. Prigovara „Organu Curiae Episcopalis Sibenicensis" N.o 5. što je biskup Fosco prigodom hodočašća iz Dalmacije u Rim postupao tako, kao da zastupa Lapennu a ne Dalmaciju i Slavene Dalmacije i sl. (A, ko ih je slao tamo!?)

„N." br. 40. Talij. dopis 26. V. protiv neprestanog rovarenja Talijana protiv reda u Šibeniku. Sa osudom ističe nemilu pojavu kamatništva sa strane poznatog kazališnog impresarija i izumitelja „Cromotricosine" (Paolone Mazzoleni), koji da uzimlje 12 posto kamate svaka 3 mjeseca i još i darove.

„N." br. 42. ima vijesti o svečanom otvoru pruge Siverić—Knin dne 7. VI. Šibenik je zastupan od nač. Bulata, poglavara Tončića i biskupa Fosco. — Isti broj ima dopis 3. VI. iz Šib. o ekonomskim stvarima mjesta te o nekoj povećanoj brizi vlasti za napredak grada.

Br. 44., 46., 47., 49., 54., 56,, donose dopise o raznim stvarima Šibenika, o polemici sa tal. listovima, obrani Tončića i dr.

„N." u br. 58 ima tal. dopis protiv uekih neurednosti : neki sud. kancelista Gaetano Brešan ne pozna našeg jezika, inače da je nesposoban, a naš jezik da zove „lingua della scrovazia", a kad sa općine dodje na sud dopis, naravski, u hrv. jeziku, on veli : *una nota in turco dai luoghi comuni.*

„N." br. 60. ima kratki dopis iz našeg Zatona 16. VIII., da je tog dana u Zatonu bila proslavljena 50godišnjica, kad je zadnji put bila pievana misa u staroslavljanskom (glagolskom) jeziku u zatonskoj crkvi. Da, pak, svečanost bude što sjajnija, bila je tog dana za prvi put razvijena hrvatska trobojnica sa grbom i lisicom. Oduševljenje je bilo neopisivo, sila naroda slegla se iz okolice.

U „Narodu" br. 62. u dugom talij članku osvrće se D. P. (Dinko Politeo?) na knjigu, izdanu od našeg gradjanina fra Stjepana Zlatovića „Franovci Dr- žave Presv. Otkupitelja i Hrvatski puk u Dalmaciji." Hvali pisca i knjigu kao vrlo vrijednu.

Br. 79. Dopis iz Krapnja 29. listopada o otvoru pučke učione u Krapnju i o svečanosti toga dana 24. listopada 1888.

„Narod" 1. I. 89 br. 1. ima vijest, da je poglavar Tončić premješten u Split a pogl. Seifert dolazi iz Benkovca u Šibenik.

„N." br. 3. donose, da se pronose vijesti, da će se ratna luka Pulj decentralizovati a ustanoviti dvije nove, u Šibeniku i Boci Kotorskoj.

Br. 4. Dopis, da u kazalištu (onda zvanom „Teatro Mazzoleni") prikazuje nekoliko večeri društvo Protićevo.

Br. 5. Dopis 21. I. javlja, da su tog dana počeli izbori za novo opć. vijeće. Opozicija se ne prikazuje. — Žali odlazak Tončića, koji da je bez bajoneta i bez sile držao red. — Hvali predstave Protićeva društva. A u br. 7. javlja se, da su opć izbori ispali u narodnom smislu bez oporbe.

(slijedi)

Pohvalna i plemenita akcija Sokola

nizu prvo-decembarskih proslava ila se jedna plemenita i humana a, tiha i skromna, ali u efektu Dok su toga dana oko 11 sati štale veliku i lijepu dvoranu So- og Doma mnoge stotine nasmija- raspoložena lica i srca punog sa radi oduševljenog predvečerja stojanstvenog dana — 1. decem- dotle se je oko 150 ljudi, žena i polu—odjevenih, blijedih, ispi- , utonulih i sjajnih očiju šuljalo ednom ulazu Doma. One stotine došle da daju, da pružaju, da po- u, ovi da pitaju i da traže. Na im izraz nevjerice. Sokol i dije- e hrane?! — Ali kad su iz ruku štajaca (onih istih koji subotom are gradom sabirući priloge) po- da dobijaju po jedan i po kilogr. e (što u pirinču, što u tjestenini) ova su usta progovorila i čule su se strašne ljudske nevolje današnjice: besposlen otac sa šestero djece, samohrana starica, istarski izbjeglica bez igdje ičega, majka udovica sa petero djece; muž u bolnici, djeca na ulici i t. d. i t. d. Mnoga se suza skotrljala niz obraze tog teškim udesom pogođenog svijeta i pokvasila sa mnogo zahvalnosti tle Sokolskog Doma.

U razgovoru sa jednim članom sok. doznali smo da se je članstvo najpripravnije odazvalo pozivu da pomaže sirotinju i da vrlo izdašno daju doprinose i oni koji ni sami nisu baš sigurni za svoju sutrašnjicu.

Usve je podijeljeno 100 kg. tjestenine i 100 kg. pirinča na 151 obitelj.

Našem Sokolskom Društvu, koje je prvo-decembarskom proslavom dokazalo da je centralni stub nacionalne i državne misli u našem gradu, kličemo: Živilo, napredovalo, cvalo!

Polaganje vjenaca na Spomen—svjetionik u Splitu

eće sada se skreće pažnja svim u- novama, društvima i privatnicima, i namjeravaju da na dan svečano- otkrića spomen-svjetionika Vite- m Kralju Aleksandru I Ujedinitelju ože vijenac na Spomen svjetionik, ti vijenci mogu da budu bilo koje ti; lovor vijenci ili vijenci od svje- cvijeća, sa i bez posvetnih vrpca. Svaki polagatelj treba da vijenac loži lično ili preko svojih izaslanika. Detalji o tome na kojem mjestu će sakupljati vijenci na Gatu Majora ojana kao i o času kada i kojim dom će se vijenci sa tog sabirnog jesta polagati na Spomen-sjetionik ti će naknadno i blagovremeno ja- eni. Svakako, već se sada skreće ažnja svima koji žele da polože vi- nce, da izvole najdalje do petka (6 mj.) javiti Oblasnom odboru Ja- anske straže Split, Sokolska ul. II, e polagatelja i natpis na vrpci. To neophodno potrebito radi utvrdji- anja redoslijeda, kojim će se vijenci olagati te radi izvještaja štampi i ja nosti putem radioprenosa na dan ečanost. ODBOR

Proslava sv. Barbare zaštitnice rudara

Juče je proslavljena sveta Barbara aštitnica rudara. Prije podne u svim jestima sjeverne Dalmacije gdje ima udokopa održana su bogosluženja ko- ma su prisustvovali rudari.

Sinoć je u salonu hotela „Krke" držana zajednička večera vlasnika, direktora i inžinjera rudokopa, kojoj e prisustvovao rudarski satnik iz Spli- a ing. g. Čabelić.

Nevrijeme nad Šibenikom

Nad Šibenikom i okolicom u noći između utorka i srijede i juče rano jutro vladalo je prilično jako nevri- eme. Srećom nikakove veće nesreće nisu se desile.

Juče prije podne oko 11 sati u Ši- benskoj luci bila je vrlo jaka plima tako da se je skoro cijela obala od gata Krke do kafane „Istre" bila pre- plavljena. Oko 11 sati nastupila je jaka osjeka, tako da je dosta manjih riba (većinom srdela) ostalo na obali. Neki radnici pokupili su i do pola kg. ribe.

GREŠKOM SLAGARA u zadnjem broju donešeno je da je „Osvit" bio dužan 74.000 din.- Treba da stoji 43.000 din. Molimo da se ispravi.

Rijedak prirodan fenomen

Juče prije podne oko 11 sati mogao se vidjeti jedan interesantan prirodan fenomen.

Nad istočnim dijelom grada prošla je t. zv. „morska pijavica" noseći sobom stub vode. Ovaj vazdušni vrtlog prešavši preko nekih kuća i dvorišta učinio je manje štete, tako je n. pr. u stovarištu građe „Matačić" srušio drvenu ogradu. Ovu rijetku pojavu sa interesom su posmatrali okolni stanovnici.

Repriza Sokolske akademije

Na opći zahtjev Sokolska akademija koja je održana na Ujedinjenje ponoviće se iduće nedjelje. Početak je u 4 sata po podne. Cjene mjesta: sjedala 5 din., djeca 2 din., stajanje đaci i vojnici 2 din.

Selidba Akademskog kluba

Ovdašnji Akademski klub dobio je sudski otkaz prema kome mora do 1 januara 1936 god. ispraznit sadašnje prostorije. Ovim otkazom klub je stavljen u dosta nezgodan položaj, tako da je doveden u pitanje i njegov opstanak.

Prostorije koje iseli klub upotrebiće se, kako smo informirani, za smještaj Putničkog ureda, budući mu sadašnje nisu nikako dovoljne.

Kretanje stranaca u prošlom mjesecu

Kroz mjesec novembar Šibenik je posjetilo: Jugoslovena 302, Talijana 24, Austrijanaca 21, Francuza 1, Njemaca 5, Čehoslovaka 6, Poljaka 4, Albanaca 3. Mađara 3, Rusa 2, Bugara 1, Nizozemca 4 i Amerikanca 2. Ukupno je bilo 635 noćivanja tokom prošlog mjeseca.

NARODNA ŽENSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU priređuje, prema već objavljenom programu, u četvrtak 5 o. mj. u 18 sati u vlastitim prostorijama predavanje o temi: „Naše žene kroz književnost." Predavaće prof. Macić Natalija nastavnik šibenske gimnazije. Zadruga preporuča svim svojim članovima i prijateljima da ovo zanimivo predavanje posjete u što većem broju.

Uprava.

Promet u luci

„Reimund" njemački parobrod krca oko 6500 t. bauxita.

„Rosina Topić" doplovila je u našu luku. I ovaj parobrod ukrcaće oko 6.500 t. bauxita.

„Mrav" je isplovio iz luke ukrcavši manju količinu građe za London.

„Ivo Matković" ukrcao je 1600 m³ drvene građe za Južnu Afriku.

Izjava g. Milivoja Grubišića bivšeg urednika „Svijesti"

Poštovani g. urednice!

U vašem cijenjenom listu, pred nekoliko dana, objavljen je jedan napis u kojem se kaže, da je Stol sedmorice u Zagrebu, povodom revizije u poznatom sporu izmedju mene i gosp. Marka Bačinića pretsjednika Gradske opštine, po Zakonu o štampi, preinačio presudu Okružnog suda u Šibeniku na način, da je mene pored uvrede osudio još i za klevetu.

Sumnjam da je ovaj napis potekao iz Vaše redakcije, a to zbog toga, jer cijenim, da bi u tome slučaju, poznavajući vrlo dobro novinarski posao, jer se njime i sam bavim, bili barem provjerili istinitost činjenica iznesenih u pomenutom napisu.

S obzirom da volim istinu, molim Vas, gospodine urednice, da u narednom broju Vašeg cijenjenog lista, bez obzira na Zakon o štampi, dadete mjesta ovoj mojoj izjavi:

Nije istina da je Stol sedmorice mene osudio pored uvrede još i za djela klevete, već je naprotiv istina, da je poslije javnog pretresa u Zagrebu, na koji sam ja lično pristupio donesena presuda, kojom se djelo kvalifikuje kao kleveta, a ne uvreda, a to iz razloga, jer nisu izvedeni dokaži, koje sam ja predložio, a na osnovu kojih sam ja dokazivao da su članci g. Bačinića o „Aerohemijskom ratu" plagijat.

Izjavljujem, da ću i poredi toga što sam zahvaćen amnestijom, zatražiti ponavljanje krivičnog postupka, jer meni nije do kazne, koja je uostalom bila novčana i uslovna, već do materijalne istine.

Šibenik 4-XII 1935.

Milivoj Grubišić v. r.
advokat. pripravnik

Traže se prostorije

Mjesna ekspozitura javne berze rada za svrhe potrebe, kao i za potrebe radničkog prenoćišta, traži u najam dvije prostorije za kancelariju sa nužnikom, dvije prostranije prostorije (manje dvorane) i dvije obične stanbene prostorije sa posebnim nužnikom.

Iz praktičkih razloga preporučljivo je da sva navedena pomješća budu u jednoj zgradi, koja bi se mogla čitava iznajmiti.

Najamni se odnosi utanačuju sa 1. januara 1936., sa kojim danom ekspozitura berze rada ima da se preseli u nove prostorije.

Radi potanjih obavještenja, interesenti mogu da se obrate kod mjesne ekspoziture berze rada svakog dana preko uredovnog vremena.

Budite pretplatnici „Tribune"

Knin

Na poslanu depešu Nj. Vel. Kralju Petru II, prigodom preotvorenja državne realne gimnazije u Kninu, odbor za uspostavu gimnazije dobio je previšnju izjavu zahvalnosti koja glasi:

Ministar Dvora, Beograd 28 novembra 1935 god.

Odboru za uspostavu gimnazije, Knin

Primivši sa zadovoljstvom rodoljubive izraze odanosti i vernosti, podnesene Njegovom Veličanstvu Kralju i Kraljevskom Domu sa svečanosti otvaranja Državne realne gimnazije u Kninu, Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knez-Namesnik blagovoleo je narediti mi da na tome izjavim zahvalnost sa željom da ovaj prosvetni zavod što bolje posluži nacionalnom, kulturnom i prosvjetnom podizanju našeg naroda.

Ministar Dvora Milan Antić.

— —

Na depešu poslanu Banu Primorske banovine, g. Dr. Josipu Jablanoviću, isti se je zahvalio najljubaznije ovim odgovorom:

Ban Primorske banovine

Gospodinu Dr. Mirku Perkoviću, Srdačno Vam blagodarim na brzojavki upućenoj mi prigodom otvaranja gimnazije u Kninu.

Želim da ova gimnazija bude nova dragocena prosvetna tekovina za kninsku krajinu i severnu Dalmaciju, i koristan rasadnik za umno i duhovno vaspitanje naše omladine koja je nosilac velike jugoslavenske misli u kojoj je jemstvo budućnosti i napretka mile nam otadžbine.

Sa prijateljskim pozdravom i poštovanjem Ban Primorske ban.

Dr. Jablanović.

Split, 27-XI 1935.

—:—

Već od 1—decembra dijeli se siromašnom pučanstvu ove općine kukuruz koji je upravo u zgodan čas pripio kao mana nebeska. Ovamo zabijelio snijeg po obljižnjim planinama a gladna sirotinja ostala bez hrane, pa joj ova, državna prva pripomoć, spasla život! Sada se dijeli po 20 kg na glavu, i to starcima, udovicama i čeljadi koja nije za rad — badava, a gdje ima u kući radne ruke, kao naplata za rad na putevima, ćatrnjama itd. Nastade prava litija iz svih sela ove općine; blagoslivlju svoga Niku Longa od kojega se nadaju nove zarade na radniama unske pruge; narod ne traži milostinje već rada da radom prehrani stare i nejake.

— —

Nova općinska uprava i općinsko vijeće imaće — po svoj prilici — 6. ov. mj. svečanu sjednicu i zakletvu. Nova gimnazija ima 58 učenika(ca) u I razredu i obuka teče redovito, premda jedna profesorica nije nastupila dužnost radi bolovanja, pa njene satove vrši jedan nastavnik u penziji koji se je svojevoljno prihvatio poučavanja dok stigne oboljela nastavnica. Dužnost su nastupila i dvojica katehetā — katolički i pravoslavni. Građanstvo nestrpljivo očekuje i otvorenje II razreda koje je, po mišljenju njihovu, zaostalo radi nestašice nastavnika.

Kod mirne obitelj traži se čistu zračnu i sunčanu mobliranu sobu. Po mogućnost na obali. Javiti u tiskaru.

Za 20 Dinara dobivate u Tiskari E. Vitaliani i Sin — Šibenik 10 kg. dobreg novinskog papira za omotovanje.

Tamburine — (sjedalice) rabljene, u dobrom stanju nekoliko komada traži se

Proslava Dana Ujedinjenja u Sj. Dalmaciji

Sinj

Veoma uspjela Sokolska Akademija

Dan narodnog Ujedinjenja proslavljen je u Sokolskom Društvu na obićajan način, ali iznad svakog očekivanja u današnjim prilikama ta se proslava pretvorila u jedan veliki, spontani zbor jugoslovenske misli i oduševljenja. Program što su ga naši valjani i samopregorni predrjaci uz pomoć mlađega članstva spremili i uvježbali bio je koliko bogat materijalom, toliko više estetski biran.

Ujutro sokolska glazba prošla je gradom, a iza blagodarenja u obim crkvama, kojemu je prisustvovala vojska, građanstvo, sva društva i velika sokolska četa; u Sokolani je u 10.30 starješina P. Marković pred prepunom dvoranom publike otvorio svečanu sjednicu, pročitao okružnicu Župe, te proveo zakletvu novih sokolskih članova.

Uvečer u 7.30 održana je svečana akademija. Nikad, poslije onih prvih godina našega Ujedinjenja, nije se u Sokolani skupila ovolika masa naroda, kao juče na dan 1. Decembra. Sve je bilo puno, prepuno, (iako je naš „Balkan" kino zakazao i drugu predstavu, što dosada na 1. Decembra ni kada nije). Poslije himne brat prosvjetar J. Boko govorio je o „tragici 1 Decembra 1935". S jednom pravednom do skrajnosti objektivnom analizom kritikovao je naše prilike od 1918 do danas. Stojeći na sokolskom principu najviše Jugoslovenske Misli, on se žestoko oborio na sve one režime, ljude i struje, koje su bilo kad, bilo čim ogriješili se o tu Jugoslavensku Misao i pozvao sve Sokole i sve Jugoslavene na rad i na nepopustljivu borbu, „za Kralja, za Narod, za mili Dom". Njegov govor bio je mnogo puta prekidan pljeskom iskrenog odobravanja.

Iza govora slijedile su ove tačke:

1) Dr. Bogunović: Mladi mornar — muška djeca; 2) Mudrić: Mali amori — ženska djeca; 3) Bašić: Zarobljena Istra — muška i ženska djeca; 4) Vojinović: Maramice — ženski naraštaj; 5) Bolharijeva-Kolarov: Skup prostih vježaba — naraštajke; 6) Bogunović: Dječji gimn. rukovet, ženska djeca; 7) Mudrić: Devetorica, muš. nar.; 8) Mikec (artiljerijski por. 7. puka u Sinju): Mačevanje — muš. naraštaja; 9) Pichler: Serenata — ženski nar.; 10) Roksandić: Devetka — članovi; 11) Ruče — članstvo i 12) Chopinov valcer — članice. Sve vježbe izabrane smišljeno i sa simboličkim značenjem iziskivale su mnogo rutine, mnogo rada, mnogo sražumijevanja, a najviše volje i osjećaja. U jednu riječ: malo kada je akademija 1 decembra dala i izvela nešto ovakova. Svi bez razlike, ne nabrajajući ni imena ni rada, zaslužuju ne hvalu, nego — priznanje o izvršenoj svojoj sokol. dužnosti.

Napred sa takovim sokolskim radom, jer Domovina baš danas treba pravih sokolskih jugoslavenskih radenika. Akademija će se ponoviti na opći zahtjev u nedjelju popodne.

Sad još nešto: iako je opć. uprava izdala oglas, da se prigodom 1. decembra „pridržavaju" naredabā vlasti (tj. o vješanju jugosl. zastava), to ipak vođe opozicije to nisu učinili, jer tobože misle, da bi tim izgubili ili ozlovoljili mase naroda. Dakle i u tome se vidi pravi cilj njihova rada. Je li taj cilj za njih pitanje interesa materijalnog ili kojeg drugog svejedno je. Kad nemaju kuraže ili ne će radi mase, da prigodom državnog praznika, izvjese ni samu jugoslavensku zastavu, kako bi imali kuraže, da pred istom masom govore o jedinstvu države i naroda?! A pred građanima govore da su oni i za cjelinu države i nedjeljivost naroda! Pa zar onda nije jasno ko koga vodi? „Hic Rodhus".

Nas Jugoslavene veseli ova proslava 1. decembra 1935, na kojoj se jasno i bez agitacije pokazalo, da u Sinju ima Jugoslavena i to dosta i da mnogi od njih nisu ni državni činovnici ni ovisni o bilo kome. Veseli nas, saznanje, da baš ono što valja u Sinju, što odiše i duhom i kulturom, što je pošteno i karakterno, što ne traži ni popularnost ni interes, da je baš takovo građanstvo orjentirano jugoslavenski.

To je pokazala proslava 1. decembra baš ove godine. J. B.

Benkovac

Kao svake godine tako je i ove ov dje proslavljen dan narodnog Ujedinjenja s dostojnom svečanošću.

Uoči samoga praznika izvješene su zastave i priredjena je bakljada kroz varošicu, uz dosta živ vatromet, na kojoj su se nadasve isticali poklici narodnom jedinstvu i mladome Kralju. Pred bakljadom išla je sokolska glazba. Varošica je do kasno doba noći sjala od svjetilja po svim zgrádama.

Na dan proslave održana su svečana blagodarenja u obadvije crkve, na kojima su uzeli učešća: vojska, prestavnici civilnih vlasti, školska djeca, Sokolsko društvo, prestavnici raznih drugih patriotskih organizacija i brojno gradjanstvo.

Poslije blagodarenja održalo je Sokolsko društvo svečanu sjednicu u općinskoj vijećnici, a naveče je isto priredilo svečanu akademiju s biranim programom u Kavani „Sumadija". Nakon toga slijedio je ples do kasnijih satova.

Tijesno

Mjesno Sokolsko društvo proslavilo je na najsvečaniji način svoj najveći praznik „Dan Ujedinjenja".

Po utvrdjenom rasporedu članovi Sokolskog društva sakupili su se pred sokolanom, te skupa sa prestavnicima svih civilnih i vojnih vlasti krenuli korporativno na čelu sa sokolskom zastavom i starešinstvom do mjesne nadžupske crkve.

Nakon blagodarenja svi su se sakupili u Sokolskom domu gdje se održala svečana sjednica.

Sjednicu je otvorio brat starešina A. Obratov čitanjem poslanice Sokolskog Saveza, a nakon toga je brat Bruno Gelpi opć. tajnik održao duži govor o značenju Dana Ujedinjenja, poslje kojeg je brat Roko Kaleb lijepim govorom izrekao nekoliko odličnih riječi sokolskoj omladini.

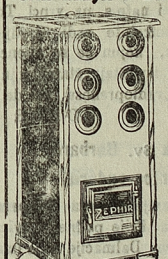
Mali Sokol Milivoj Kaleb, recitovao je prigodnu pjesmu od G. N. Crnčević, nagradjen aplauzom prisutnih.

Na koncu ove svečane sjednice usljedila je zakletva nekolicine novih članova, a društveni tamburaški zbor popratio je ovaj značajni čin sviranjem državne i sokolske himne, te Sokolske koračnice.

Vrijedno je spomenuti, da su se na Dan Ujedinjenja izvjesile po privatnim domovima samo Državne zastave, a u predvečerje toga dana rasvjetlili prozori kuća.

Trgovina željezne robe

IVAN RELJA i DRUG - Šibenik

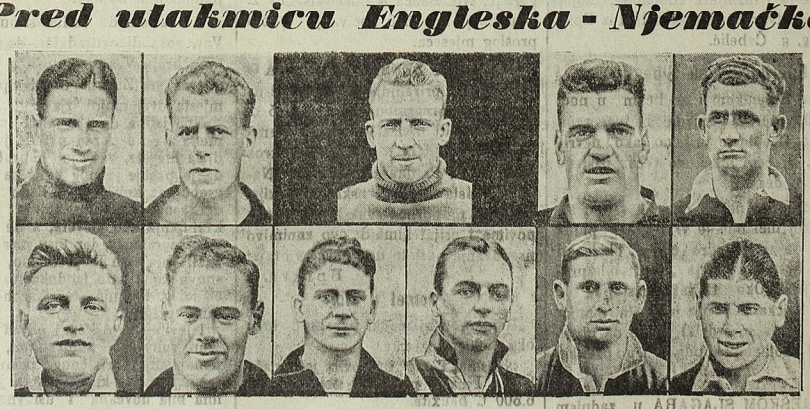
B'ogat izbor raznih nožića za brijanje.

Skladište i samoprodaja štednjaka „Eva" za koje jamčimo za svaki komad.

Prodaja peći „ZEPHIR" i ostalih vrsta peći.

Cijene umjerene.

Pred utakmicu Engleska - Njemačka

Engleski nogometni savez odredio je slijedeće igrače za utakmicu protiv Njemačke: (s lijeva na desno) Bray lijevi half, Birkett desno krilo, golman Hibbs, Barker centar half, Crayston desni half, Hapgood lijevi bek, Male desni bek, Carter desna polutka, Camsell centar for, Bastin lijevo krilo, Westwood desna polutka.